

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jméno účastníka cesty	Mgr. Jan Hutař
Pracoviště – instituce, adresa	Národní knihovna ČR, Klementinum 190, Praha 1, 110 00
Pracoviště – zařazení	Odbor digitální ochrany 1.5
Důvod cesty	- účast na pracovní schůzce o persistentních identifikátorech (Technical workshop on Persistent identifiers and their resolution)
Místo – město	Stockholm
Místo – země	Švédsko
Datum (od-do)	13.-15. května 2008
Podrobný časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> - 12.5. cesta autobusem (Praha-Bratislava) – - 12.5. přelet do Stockholmu (Bratislava-Stockholm) - 13.-14.5. účast na jednání - 14.3 odlet do Bratislavy - 14.3. cesta autobusem (Bratislava- Praha)
Spolucestující z NK	Ing. Libor Coufal
Finanční zajištění	- VaV.INST.0131
Cíle cesty	<ul style="list-style-type: none"> - zvaná účast na jednání skandinávských zemích o dalším vývoji identifikačního systému URN:NBN - zjištění nových poznatků, abychom mohli se systémem identifikace začít v NK ČR
Plnění cílů cesty	<ul style="list-style-type: none"> - účast na jednání - jednotlivé konzultace s odborníky
Program a další podrobnější informace	viz níže
Přivezené materiály	
Datum předložení zprávy	26.11. 2008
Podpis předkladatele zprávy	

Na jednání skupiny, kde jsme byli spíše jako pozorovatelé debaty co a jak dál v používání systému URN:NBN v severských zemích. Z řad odborníků mimo severské země a jako poradci byli přizváni John Kunze (California Digital Library) a Tim DiLauro (The Johns Hopkins University). Stav implementace systému URN:NBN, stav digitálních repozitářů, povinného výtisku digitálních dokumentů (způsob získání dat do repozitářů) a další doplňující informace v jednotlivých zemích:

Švédsko

- sbírají na základě smluv tzv. „born digital“ materiál – nemají zákon o povinném výtisku digitálních publikací
- budují archivní repozitář a vyvíjejí workflow a nástroje pro digitalizaci a e-deposit
- přistoupili také k důkladné dokumentaci procesů a policies
- mají svůj URN:NBN resolver vyvinutý v projektu Diva
- digitální repozitář Fedora
- z digitálního archivu NK nelze nic vymazat, pouze zneviditelnit navenek
- mají vyřešen problém linkování fulltextů z Fedory do národní bibliografie
- libris.kb.se

Finsko

- mají svůj URN:NBN resolver s podporou použití v institucionálních repozitářích
- subnamespaces dávají dalším institucím, ale pouze těm, kt. jsou schopné updatovat informace o/do centrálním resolveru automaticky
- unikátní část NBN vytvářejí pomocí UUID a nebo softwaru NOID

Norsko

- od roku 2001 URN pro všechny materiály
- mají URN generátor
- uživatelé chtěli přístup k dig. objektům ...
- chtějí zdigitalizovat celou kolekci NK do roku 2020
- vyjednávají s vydavateli o poskytnutí digitální kopie věci, kt. jsou povinným výtiskem
- lze zarezervovat URN:NBN a až pak použít- samozřejmě je tam omezení na IP adresu, aby nedošlo ke zneužití přidělených ID
- URN:NBN přidělují všem digitálním dokumentům na národní úrovni, ostatní ID systémy pak v rámci jednotlivých projektů

Holandsko (přizváno k jednání)

- SURF foundation řeší URN:NBN pro celou zemi
- centrální resolver>místní resolvers> předávají informace směrem do centrálního resolveru
- vývoj vlastního jednoduchého SW, ovšem není přístupný (ani pro spolupracující instituce v hierarchii v Holandsku!)
- namespace mají přiděleno od NK
- SURF foundation přiděluje pak namespaces univerzitám, ty pak přidělují své ID ve svých repozitářích – novinky do centrálního resolveru se sbírají pomocí OAI-PMH (univerzity nemají vlastní resolver)

Tim DiLauro Break up session

- URN:NBN by se mělo přidělovat automaticky při zanesení titulu do katalogu
- je důležité to udělat co nejdříve
- pokud je systém ID takový, že čísla na sebe navazují, nemá cenu udržovat mapovací tabulku se všemi čísly, ale stačí vědět systém jak se jednotlivé ID mění (jejich číselná vyjádření) – sníží to počet entit v tabulce (databázi)
- mapovací tabulka musí být zálohována na více místech!!
-

John Kunze

- California university – mají 25 mil. knih
- URL – není lokace – není správné říkat, že URL nejsou persistentní. Není pravda, že všechny problémy vznikají kvůli tomu, že hostnames nejsou persistentní.
- „Imagine ideal ID, then remove the object!“
 - o je potřeba zajistit k objektu přístup, stálé citace a důvěru v ten objekt
- „ID je posledním pojítkem ke ztracenému dokumentu“
- ID by ideálně mělo být pro digitální dokumenty (id2file), metadata (id2metadata), policie a verze, ideálně by ID mělo být součástí toho digitálního objektu
- id2thing – je nutná údržba tabulek, kt. drží k jakému objektu které ID patří
-
- ID by nemělo dávat smysl (opaque), uživatelé to nemají rádi

- ID by mělo být nezávislé na hostname (pro případ, že se jedno ID bude používat ve více projektech /archivech)
- systém ARK dokáže vyjádřit verze digitálního objektu i náležející podsoubory
- ID service musí být tzv. low maintenance – tj. velmi jednoduchá na údržbu – pokud není, je to jen další z risků!
- např. k systému Handle je potřeba server, proxy, což již představuje dodatečný risk
- řešením je N2T resolver <http://n2t.info/>
-

Jednání nám dalo odpovědi na mnoho otázek a zprostředkovalo kontakty na kolegy v zahraničních knihovnách, kteří nám mohou pomoci při implementaci URN:NBN v NK ČR.